

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Selvitys valtion sijoitusyhtiöistä

16.9.2019

Jouni Hakala

@HakalaJouni

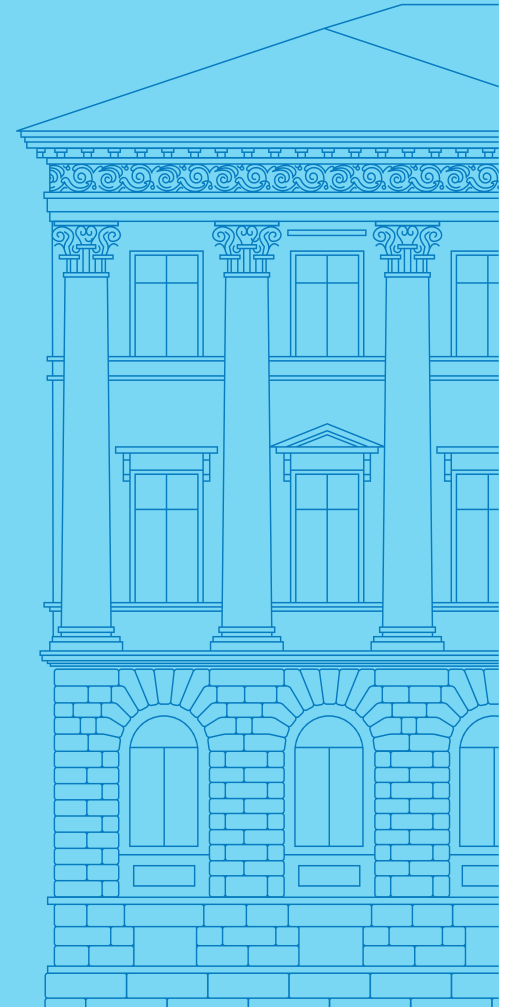
Selvityksen kohde

Valtioneuvoston kanslia ja työ- ja elinkeinoministeriö asettavat selvitysmiehen laatimaan selvitys, jonka tavoitteena on analysoida valtion sijoitus- ja kehitysyhtiöiden rooleja (Suomen Teollisuussijoitus Oy, Business Finland, Solidium Oy, Valtion kehitysyhtiö Vake Oy, Governia Oy).

Tavoitteena on selvittää toimijoiden kehittämistyön tueksi mahdolliset päällekkäisyydet, sekä löytyykö niiden toimintakentästä sellaisia katvealueita, joissa ei ole vielä toimintaa tai joihin kenenkään olemassa olevan toimijan toimintaa ei ole mahdollista laajentaa. Selvityksessä tulee huomioida myös yksityisten markkinoiden kehitys ja eduskunnan alaisen Sitran toiminta.

Yleisiä periaatteita valtion sijoitusyhtiöiden ohjaukseen ja toimintaan

Valtio on rahoittajana monessa mukana

Sijoitusyhtiöiden kokonaistase v. 2018	14,3 mrd. euroa
Business Finlandin avustukset yrityksille v. 2018	451 milj. euroa
Valtion omistusosuus pörssistä	~ 10%
Solidium-yhtiöiden liikevaihto v. 2017	68 mrd. euroa
työntekijämäärä v. 2017	230 000 henkilöä
Tesi-yhtiöiden liikevaihto v. 2017	5,9 mrd euroa
työntekijämäärä v. 2017 Suomessa	36 000 henkilöä

Kompassi yhtiöiden tarpeen ja toiminnan arvioimiseksi

<u>Suomi osana kv. taloutta:</u>	<u>Julkisen pääoman rooli:</u>	<u>Pitkäjänteisyys ja johdonmukaisuus julkisessa omistajuudessa:</u>
Pienen maan etu puoltaa käytännöllistä omistajaotetta	Julkinen pääoma täydentää – ei syrjäytä yksityistä	Irti siiloista kohti kokonaisetua
Ymmärrettävyys kansalaisille ja markkinoille	Pääomien käytön on oltava tehokasta	Julkisen toimijan ”häviämättömyyden laki”
Megatrendit ohjaamassa suuntaa	Elinkeinopolitiikka vs. voiton maksimointi - selkeys	Vastuullisesta omistajuudesta voimavara – omistajalla on väliä
Suomen ulkomaisista omistuksista voimaa	Vastasyklisyys on luontevaa	Juridista viitekehikkoa ei voi unohtaa

Toiveita sekä markkina- ja rakennetarpeita valtion sijoitusyhtiöille

Johtopäätökset pohjautuvat selvityksen aikana tehtyihin analyysihin, aikaisemmin tehtyihin toimijoiden arviointeihin ja yli 30 henkilön haastatteluihin.

Ydintoiveita valtion sijoitusyhtiöille

Kotimaisten **ekosysteemien** synnyttäminen ja vahvistaminen

Kansainvälisten verkostojen ylläpito

Suorat sijoitukset listaamattomiin yrityksiin, kun taustalla on vahva ja ymmärrettävä **elinkeinopoliittinen intressi** ja yksityistä pääomaa ei ole riittävästi saatavilla

Muissa pääomasijoituksissa **painopisteenä rahastosijoitukset** ja erityisesti **uusien toimijoiden sparraaminen ja edesauttaminen** markkinoille

Tarve ylläpitää ja jatkaa **ammattimaista omistajuutta pörssilistatuissa yrityksissä**

Kyky vetäytyä markkinoilta, jos julkiselle rahalle ei ole enää ole tarvetta

Ennustettava ja pitkäjänteinen omistajuus eri kohteissa

Markkinatarpeita valtion sijoittajille

Tutkimuslähtöisten innovaatioiden kaupallistamiskyky

Innovaatiopanostusten lisääminen

Yksittäisten **pääomasijoitusrahastojen kokoluokan kasvattaminen**, jotta kotimaiset rahastot kykenisivät nykyistä isompiin sijoituspanostuksiin **kärkiyritysten myöhemmissä kasvurahoituskiirroksissa**

Kansainvälisyyden lisääminen : mm. lisää ulkomaisia pääomarahastosijoittajia

Selvitettävä **keinot edistää yksityisten rahastosijoittajien mukaan tuloa** pääomasijoitusrahastoihin

Sukupolvenvaihdosten edistäminen ja enemmän **yrityksiä isompaan kokoluokkaan** ("mittelstand")

Rakenteellisia kehittämistarpeita

Päällekkäisyyksien estäminen valtion toimijoiden välillä

Selkeys instrumenteissa ja markkinalogiikassa

Riippumattomat arvioinnit toimijoista ja niiden tarpeellisuudesta kerran vaalikaudessa

Omistajaohjauksen yhteispelin vahvistaminen ministeriöiden välillä

Valtiollisten toimijoiden kyky koordinoidusti **edistää Euroopan unionin eri rahoituslähteiden maksimaalista hyödyntämistä**;

Yksittäisten sijoitusyhtiöiden osalta on keskeisintä päättää:

- Mikä on **Vaken rooli ja tulevaisuus** kokonaisuudessaan
- **Tesin ja Business Finland Venture Capital Oy:n työnjako, Tesin painopisteet**

Selvittäjän ehdotukset

- Omistajaohjaus
- Läpinäkyvyys ja kansanvaltainen päätöksenteko
- Sijoitusyhtiöiden asema ja rajapinnat
- Rakennemuutosehdotukset – kolmessa vaiheessa

Kokonaisuuden hallinnan tehostaminen valtion sijoitusyhtiöiden omistajaohjauksessa

Ohjaavien ministeriöiden yhteispeliä vahvistetaan kokoamalla säännöllisin väliajoin kokoontuva sijoitusneuvosto koordinoimaan eri valtion sijoitusyhtiöiden ja kansainvälisten rahoituslaitosten ohjausta

Vuositapaaminen valtion sijoitusyhtiöiden hallitusten puheenjohtajille ja toimitusjohtajille/sijoitustoiminnasta vastaaville johtajille

Yhtiökohtainen ja pitkäjänteinen osingonjakopolitiikka

Keskistetty ja tehostettu ohjausjärjestelmä varmistamaan Euroopan unionin rahoituslähteiden hyödyntäminen tulevalla monivuotisella rahoituskaudella 2021-2027

Läpinäkyvyyden lisääminen ja kansanvaltaisen päätöksenteon vahvistaminen valtion sijoitusyhtiöissä

Riippumaton arviointi kustakin valtion sijoitusyhtiöstä kerran vaalikaudessa

Kertomuksen antaminen kustakin toimijasta eduskunnan talousvaliokunnalle toimijasta tehdyn riippumattoman ulkopuolisen arvioinnin pohjalta

Valtion sijoitusyhtiöiden ja kansainvälisten julkisten sijoittajien asema sijoitusmarkkinan eri osa-alueilla

Rajapinnat selviksi pääomasijoitusrahastoja rahoittavissa valtion sijoitusyhtiöissä

Uusia ja aidosti yksityisiä ulkomaisia sijoittajia suomalaiseen pääomasijoitusrahastoihin – keinoina esim. rahastojen rahasto - rakenne

Tavoitteeksi isompia venture capital -rahastoja ja yli Suomen rajojen sijoittavia myöhemmän vaiheen (buyout) pääomasijoitusrahastoja

Elinkeinopoliittisten tavoitteiden kirkastaminen suorissa pääomasijoituksissa listaamattomiin yrityksiin

Yhteinen tahtotila tavoitteista kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja vahvempi rahoituskanava suomalaisten yritysten viennin ja investointien rahoittamiseen

Yksittäisiä toimijoita koskevat rakennemuutosehdotukset – kolmessa vaiheessa

Vaihe I	Vaken yhdistäminen Tesiin
Vaihe II	Arviointi Tesin ja Business Finland Venture Capital Oy:n yhdistämisen eduista ja haitoista
Vaihe III	Tesin ohjeistuksen päivittäminen ja mahdolliset lainsäädännölliset muutostarpeet
Tavoitetila:	Yksi valtion kompetenssikeskittymä oman pääoman ehtoisissa sijoituksissa listaamattomiin yrityksiin

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Kiitos!

